

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
Dumineca 7 Decemb. st.v.
 19 Decemb. st.n.

Va esi joi'a si duminec'a.
 Redactiunea în
 Közép-utcza nr. 395.

Nr. 94.

ANUL XVI.
 1880.

Pretul pe unu anu 10 fl.
 Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
 de anu 2 fl. 70 cr.
 Pentru Român'ia 2 galbeni.

Dr. Iosif Hodosiu.

(Nasc. 28 oct. 1829 — † 9 dec. 1880.)

Non omnis moriar.

Horatiu.

„Pentru ce esti întristatu, sufletul meu, pentru ce me turburi?“

Așă me 'ntrebu cu psalmisul. Dar cine va veni să-mi răspunda, cine va veni să me console?

Crud'a cōsa a mortii, iēta, ne mai sdrobi unul din margaritar' nestimati din care eră compusa diadem'a naționala în memorabil'a epoca a renvierii nōstre.

S'au stinsu și se stingu unii dupa altii, lucēferii acelei epoce neuitate.

Barnuțu,
 Jancu, Ilarianu,
 Balintu, ne-au parasitu; nu se mai afla între noi.

Astadi înca ne abandonēza unu campionu înflacaratu al cauzei naționale.

Da! Dr. Hodosiu nu va mai lupta pe terenul naționalu. Și, multu a luptatu.

Dela fraged'a etate de ani 19, de când îl vedemu ca vice-prefectu în marea lupta pentru libertate, v'ē-t'f'a lui a fost o lupta continua, o lupta neobosita pentru înaintarea atāt

materiala, cât și spirituala a poporului român. Veru de sânge cu nemuritorul Ilarianu, Hodosiu a fost frate de spada și frate de pēna cu acel'a pâna la ultimul espiru.

Ce coincident'ia a naturei! Minunate sânt lucrurile Providēntiei!

Doi veri, de acelesi sentimente, de acelesi talentu, nascuti ambii în mijlocul Cāmpiei transilvane, aparu deodata pe terenul naționalu, pe care lupta cu acelesi devotamentu în diferite colțuri ale patriei române în fine ambii isi dau ultim'a suflare în un'a și aceeași cetate!

Cerul a voitu, ca ei, și mortii, înca să fia uniti!

Dar cine n'a cunoscutu pe Ios. Hodosiu? Cine n'a auzitu de numele lui, și astadi care român u-nu-l pronuncia cu pietate?

Zelul lui ca vice-comite al Zandrului, ținu't'a-i ca deputatu în diet'a țerei, activitatea lui pe terenul literaru, i-au asigurat unu nume neperitoru în inimile tuturor românilor a-deverati.

Mai multu. A trebuitu ca cineva să convina în persōna cu Hodosiu, — pentru ca să-i pōta a-pretui' după meritu și ini-

Dr. Iosif Hodosiu.

m'a nobila, sinceritatea și franchetă'a, cu care întimpină pe fia-cine, simpatia ce ti-o însuflă și cu care te câștigă numai decât.

Inspiratu de focul sacru al naționalismului, precum strapare din toate afacerile sale publice, Hodosiu este același român verde și în cercurile private. La nici o ocaziune nimicu nu-l entusiasmă mai multu de cât ideea națiunii sale. În apropierea lui simțiai că sângele îți cerculeza mai iute prin vine...

Dup'atâte lupte, dup'atât'a activitate încordată, ce mirare, deca barbatul acest'a, înca în flăcările etății, ni se prezintă cu capul albu ca unu betrănu respectabilu! Ce mirare, deca astadi i vedemu mormântul?...

*

Ceremonia funebrala a fost demna de trecutul lui esemplaru.

Cum scie națiunea pretui meritele lui Hodosiu, este evidentu și din împregiurarea, că comitetul Asociațiunii, îndată dupa încetarea din viața a defunctului, convenindu într'o ședință, la care participa 16 membri, a decisu în unanimitate ca înmormântarea să i se faca pe spesele Asociațiunii.

Așa onore distinsa obțineau și în strabun'a Roma barbatii cei mai alesi!

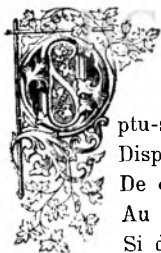
Ceremonia funebrala s'a schițatu deja în nr. trecut al acestei foi.

*

Dormi în pace umbra nobila, geniu eminentu, caracteru firmu, române adevratu!

Epitafiul teu este: *Non omnis moriar.*
Fia-ti țerin'a ușora!*

P. P.

Hiu, escu și sunt român! **

Hu-spre-diece vécuri grele
Disparé-vor ca si eri,
De când mosii gintei mele
Au cuprinsu aceste tieri;
Si dela Traianu cel mare
Si pân' astadi, nencetatu,
Multe dîle de 'ntristare
Si de gloriei amu gnstatu.

Semēnt'ă cea latina,
Asiedata 'n resaritu,
Si-a facutu ici radecina
Si frumos a încolțitu.
Si prin viscoli de urgia
Steu'a dēnsei n'a apusu,
Ci luptându cu fortia via,
S'a 'naltiatu totu mai în sus.

Căci nu piere o natiune
Care are de 'mplinitu
O chiamare ce-i împune
Geniul seu fericitu;
Totu prin lupte cât de crunte,
Si 'mpilări fără parechi,
Isi redica lat'a frunte
Sentinel'a Romei vechi.

* Portretul pe care-l reproducem în nr. acesta d'în „Pantheonul Romanu” reprezintă pe scumpul nostru mortu în etate mai tinera.

** Din Albumul Macedo-Românu,

Red.

Dela Tisa pân' la mare,
Din Carpati si pâna 'n Pindu,
Toti simtiescu acea chiamare,
Toti acelasi focu aprindu;
Si la vocea ei strabuna
Toti se 'nșpira si-o sustinu,
Si din câte părți resuma:
Hiu, escu si sunt Romanu!

Intr'unu cugetu si-o simțire
Ei gatescu unu viitoru,
Care pôte ca să 'nșpire
Fericire tuturor;
Si chiamarea minunata
Ce Traianu ne-a 'ncredintiatu
Se va 'ncunună odata
Cu triumful meritatu!

Iosif Vulcanu.

Aventuri literare.

(Urmare.)

Recensentul putea să aște și-o alta Don Chisiotiada în Omeru. El țice, că Marte lovit cu petr'a de Minerva cade

— si-acopere șapte juguri si com'a si-o 'ntierina.

(Il. c. 21 v. 407.)

Va să țica corpul lui Marte acoperea șapte juguri de pamântu și strigă cât dece mii de omeni în resboiu (Il. 5 v. 859—860). Prin urmare deca am vorbi numai simplu materialminte și nu figuratu, Marte putea să aiba și o spada cu care să reteze unu colțu de munte. Dar recensentul ar trebui să scie, că nu traimu numai cu pane, făr' și cu *spiritu*!

Dar ce să alergămu prin țeri departate, prin lumea vechia dupa exemple! Eroii din povestile noastre arunca buzduganele lor grele de câte 99 măji cale de 9. poște! Copilul babei din poveste întorcându-se acasa își razima bătîl de casa, și bab'a d'odata simte cas'a plecându-se într'o parte. Atât eră de cumplitu bătîl copilului! Ceva și mai interesantu și aprôpe identicu cu casul din Negriada. În o poveste d'ale noastre populare forte cunoscuta, o feta de uriasu trage cu ferul plugului și reteza vârful Retezatului.

Alta feta de uriasu ia în pōla pe unu omu cu plugu cu totu. Ier ca contrastu, Petru Jiricelu sețeta al 12-lea capu al balaurului cu unu acu cu gamalia. *

Omeru, Ovidu, Claudianu și poporul românu sînt ore și ei Don Quixotes? Dupa ideile dlui Marienescu așa se vede!

Cel ce are o „gramada de epopeie”, culegatoru de povesti, trebuie să aduca aminte de toate aceste mai nainte de a-si invocă ajutorul — eruditului Don Quixotes, care precum seimu înca își admnase o „gramada de epopeie”, dar în urma se apucase și el de alte — *pelivanii*! A nou'a aventura!

Se pare că recensentul a cetitu cu unu reu presimțiu pasul din Negriada. unde se descrie *Uitarea* și locuința ei, căci ea, *Uitarea*, prē i s'a parutu mare și pōrt'a prē larga. În acel pasaglu se țice, că Negru și Cosinziana mergendu în cealalta lume, în calea lor ajungu

La pōrt'a mare, nēgra, cu totul de metalu,
Si-atat de nalta, larga, încat prin ale sale
Aripi nemesurate ne-atinsu ar trece-unu dealu.

* Gebrüder Schott: „Walachische Märchen” pag. 142
182—3.

Pazindu la pórta siede faptur'a négra, nalta,
Ca turnu uitatu de lume, la timpuri parasitu.

(Negr. 1 pag. 28.)

Marimea *Uitarei* și înnalțimea portii i s'au parutu
esagerate.

Omeru descriindu pe ciclopul Polifemu ȃice :

Erá teribilu monștru, si nu s'asemená

Cu-unu omu ce manca pane, fâr' unni piscu silhosu

Din munti inalti, ce-apare din altele-osebitu.

(Odis. c. 9 v. 191—193.)

Iér despre regin'a Lestrigonilor ȃice :

Intrandu în dalb'a casa, aflara o femeia,

Cat piscul unei munte si toti se 'nfiorara.

(Odis. c. 10 v. 112—114.)

Pe Eris séu Discordia o descrie :

In ceru si-ascunde capul si calca pe paméntu.

(Il. c. 4. v. 443.)

La aceste s'ar puté adauge înca nenumerate esem-
ple din alti scriitori clasici. Preferu înse și me restringu
la Omeru, ca cel mai mare și mai vechiu clasicu.

În povestile nóstre înca se afla destule asemenea
esemple. Într'o poveste se ȃice că vèntul șede într'o
pescere mare de potu sé între șapte cetáti într'ens'a ! *
Zmeóicele, Scorpiu, Gheunoia s. a. monștri când urma-
rescu pe eroii din povesti alérge cu o falca în ceru cu
alt'a pe paméntu. Uriesii se înnalția pâna la stele.

În descântecele nóstre se ȃice, că bolnavul „se
plânge cu glasu mare pâna în ceru, și cu lacrimi pâna
în paméntu, și nime nu-l vedea, nici il audia“. **

O clasica imagine acést'a, dar dupa estetic'a dlui
Marienescu — o copilaria!

A ȃceea aventura!

Recensentul devine fórte nervosu când dá de câte
o hiperbola mai pronunziata. Așá când cetesce ver-
surile

Si cat se 'naltia cerul afara peste lume,

Atat aicea iadul s'afunda sub paméntu.

(Negr. 1 pag. 26.)

recensentul scóte unu țipetu fórte elementaru și co-
micu : „O paméntule! că mare esti în fóle!“ Se pune
apoi recensentul și mesura paméntul sé véda déca póte
sé cuprinda iadul, și afla că paméntul în osiele sale este
„numai de 1713—1718 de mile de lungu“. Avisu la
astronomi, că paméntul nu mai este rotundu, fără
lungu! Recensentul înse uita a ne spune, póte că nu
a terminatu înca cu mesurarea, cât este pâna la ceru?

Déca recensentul cetiá la Omeru :

Atat s'afunda Orcul cat cerul de paméntu

(Il. 8 v. 16.)

séu déca sciá ce ȃice Virgilu, care acést'a hiperbola a
lui Omeru o dúpléza ȃicéndu :

Iér prin paméntu Tartarul

De dóue ori atáta se 'ntinde si s'afunda,

Cat prin eteru se vede d'aicea pâna 'n ceru.

(Aen. c. 6 v. 576—579.)

déca, ȃicu, recensentul sciá tóte aceste, póte că eu
aflam iertare, dar atunci lumea erá în pericolu a nu
mai aflá nici odata nóu'a descoperire, că paméntul e
— lungu!

A unu-spre-ȃceea aventura i-o gratificámu.

(Va urmá.)

Ar. Densusianu.

* Ispirescu Legendes part. II fasc. 1 pag. 15.

** „Buciumul Romanu“ 1878 nr. 3 pag. 135, 138 IV p. 178.

Amicul adevéruului.

— *Novela englesa.* —

(Urmare.)

— Máne-i luni și prim'a aprile. Tocmai timpu po-
trivitu. Așá dara máne la șapte óre deminét'i'a vei în-
cepe rolul teu de graitoriu și sfetnicul adevéruului, și
vei continuá fára curmare și esceptiune pâna în a opt'a
aprile, când apoi, cu ajutoriu adevéruului, te vei aflá
aședatu comodu în cas'a nebulilor, iér eu voiu avé dó-
rit'a placere a te vedé trasu în sacul strimtu și bine
dușuitu cu scalda . . .

Viliam surise cu îndoiéla, iér James în hohotu.

Amicii ajunsesera la capetul convorbirii lor și la
al stradei. Ei isi pofтира nópte buna și se dusera care
incatráu.

II.

Unchiul și matuș'a.

Viliam locuía la unchiul seu Ioan Morris și sor'a
acestui Maria. Améndoi erau niște individi fórte de
tréba și pentru averea lor frumósa — și cam vrednici
de iubit. Și — precum îndatinéza betránii — ei iubiau
ca pe copilul lor propriu pe Viliam al nostru.

Betránii se și culcasera, când orbecá Viliam cátra
casa. Apoi și el se culcă, și — adormi.

Sermanul, nici n'a visatu, că ce-l astépta máne!

Deminét'i'a, când se sculá, aflá pe matuș'a sa ga-
tindu dejunul, iér pe unchiul seu cufundatu într'unu
jurnalu — în refectoriu.

— Buna deminét'i'a matușica draga! Bon jorno,
uncheșule, — ȃise Viliam întrându. Dar cum ve
aflati?

— Iéc' așá. Dar cum vorbesci tu, copile? Buna
deminét'i'a! — i taiá vorb'a matuș'a.

— Hm, hm! — isi curatiá gátul unchesiul. Buna
deminét'ia, fetul meu!

— Dar cum ve aflati? — ve întrebai.

— Iéc' așá : și mai bine, și mai reu, și cam prin-
tre ele, — mormai betránul împingédu-si ochelari
peste frunte în sus și privindu fára ei la Viliam.

Parea că e cu patru ochi.

— Dar tu? — întrebá betránul.

— Multiamu de întrebare, fórte bine, — gramușá
Viliam; — înse pe el — nu sciú ce — il dorea ca-
pul; și aducédu-si aminte de parol'a data, iute se co-
rese : Totusi, nu me simtu nici eu bine, me cam dóre
capul . . .

— Ce? Te dóre capul? Pe tine? În vèrst'a ta? — se
scocoresce moșul depunédu jurnalul și cu mânilé pe
clicíuri redicându-se în picióre.

— O, bata-te norocul, pruncule! Ce ti-su junii de
astadi! Mei, eu în etatea ta nici nu sciam bine, déca
am capu séu ba, fiindu că numai când me periam, da-
deam de el — în oglinda . . . Ién, privesce-me, că eu
și acum süm mai haraboru decât vr'unu june dintre
voi . . . Așá dara?

— Așá o fi fost atunci; dar acum când mergi la
preumblare, nu ti-i de ajunsu numai o cárgia, — ȃise
Viliam suriđédu.

Unchiul erá bine dispusu, dar la audiul acestor
cuvinte mai că nu cađu de pe picióre.

— Ce? Tu și începi a face batjocura din mine
omu betránu, — crășnesce moșnégul, — legánandu-se
în fotelul seu.

— Ba, ba, uncheșule. Dar nu-i așá?

— Eu vorbescu de fácia, prostolanule!

— Așá! Esti destulu de butusiélu, la grumáđiu
scurtu și grosu și la capu . . .

(Va urmá.)

S A X O N U

Calindarul septemânei.

Ziua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbatorile.	Sorele resare	Sorele apune
Dumineca	7	19	P. Ambrosiu Ep. M.	7 57	4 3
Luni	8	20	Cuv. Patapiu.	7 57	4 3
Marti	9	21	† Concep. S. Anei.	7 57	4 3
Mercuri	10	22	Mrii Mina și Ermog.	7 57	4 3
Joi	11	23	Cuv. Daniil Stelp.	7 57	4 3
Vineri	12	24	Par. Spiridon.	7 57	4 3
Sâmbeta	13	25	Mar. Auxentiu.	7 57	4 3

Perul falsu, corsetul, papucii.

Este cestiunea despre igien'a vestmintelor femeiesci și ceremu atențiunea gentilelor noastre cetitóre.

Mai tóte femeile au óre-cum unu fel de respectu supersticiosu cãtra acésta moderna divinitate care se numește „Moda“. Cu tóte aceste este bine sã recunóscemu, cã estravagantíele și nebuniile modei, în timpurile din urma, au atinsu așa de 'nalte graduri, în cãt amu puté socoti, cã sântemu condamnati a asistá la unu carnevalu vecnicu.

Vom esaminá deci împreuna urmãrile fatale ale imbrãcamintei moderne, asupra sãnetãtii femeilor și junelóru.

Primul lucru care se presinta vederei este unu munte de peru falsu, mai pretotindeni numitu chignons.

Acestu pretinsu ornamentu ascunde germeii unor otravi subtile cari transmitu, fãra sã banuiti, mulțime de bóle periculóse precum sũnt oftic'a, versatul, tifosul, etc.

Acésta transmite are locu pentru cuvântul cã peru ce se vinde în comerciul provine în generalu dela niște persóne secerate de mórte în puterea junetiei; dar la acésta epoca a vietii, mórtea nu este naturala și de ordinaru a fost ocazionata de bóle acute cari lasa în totdéuna unu ce contagiosu.

Numai din acestu punctu de vedere și ar trebui sã ne convingemu, cã întrebuintãrea perului falsu este unu ačeveratu suicidu și cã constituie unu pericolu permanentu pentru societatea în sinul cãreia propaga cele mai redutabile bóle. Totu acestui usu se datoréza de multe ori invasiunea acelor numeróse epidemii cari deciméza popórele moderne; și ni se pare, cã cei însarcinati a veghiá sãnetatea publica ar face fórté bine sã se ocupe de aceste mici dar fórté numeróse și variate cause și sã puna unu capetu acestui comerciul infam!

*

Unu altu obicei, pe care igien'a l'a gasitu în totdéuna detesabilu, este acela al corsetului, acésta cui-rasa a peptului femininu, care dá nascere mai la tóte bólele cari ataca orgãnele respirațiunii.

Nu este óre de regretat, sã vedemu atâte femei oneste și onorate în hidéndu-si tali'a și peptul în soldți, cum i spre a-si micșorá corpul?! Déca domnia-vós. ra, gentile cetitóre, ati cunóscé relele cauzate de corsetu, sũnt mai multu de cãt siguru, cã ati blastemá pe inventatoru lui! E bine! presiunea corsetului o presce peptul de a se desvoltá în stãre normala; diafragm'a, ficatul, stomacul, etc. sufera împreuna și de o potruva de acelesi desordini.

Sciu, din nenorocire, cã predicu aprópe în de-

siertu; sciu bine, cã mod'a valoréza așa de multu, în ochii multor femei, în cãt énsasi logic'a faptelor rămâne disprietuita; cu tóte aste, fiindu cã am luatú la seriosu rolul de medicu-ingeniosu, me simtu datoru a spune, cui va binevoí sã me asculte, cã consideru corsetul ca unu instrumentu omucidu!

Este anevoiosu a vorbi despre fia-care detalim al costumului femininu așa de schimbatoru și diferitu. Me voiu margini sã recomãndu de-ocamdata numai evitãrea relelor ce aretu.

*

Încãlțamintea femeilor constituie póte cel mai însemnatu punctu asupra cãruia datoru sũnt sã insistezu.

Femeilor le placu papucii strimti, ele ținu fórté multu sã arete cã au niște piciorușe gentile, ver-cãt aru sacrificá pentru acésta. Une-ori ele satisfacú cochetari'a chiar cu pretiul vietii!

Ca sã corespunda cu cerințiele modei, cismarii au inventatu cele mai escentrice și mai estravagante forme: tocuri înnalte și ascuțite, aședate la mijlocul tãlpei și mulțime de alte nebunii pe cari nici o epoca nu le-a mai cunoscutu!

Care este rezultatul acestor papuci anti-naturali?

Uitati-ve la femei când se preãmbã. Vetí vedé unu mare numeru când schiopetãndu, când cu spatel și peptul pocite, când nu sũnt ghibe. Uitati-ve la figurile lor. Vetí cetí niște dureri mari imprimare prin spasmul muschilor.

În calitatea mea de medicu, am vedutu multe femei victime ale modei și am fost isbitu de accidente cauzate: emfiseme (unu fel de gãlcíu), inflamațiuni ale periostului și chiar cari'a óselor metacarpului.

Credeti óre cã aceste rele servescu de lecțiuni adorabilei jumetãti a omenirei? Vai! câte bóle, abia vindecate, nu recadu din nou în primele rãteciri! Ele prefera sã indure tóte suferințele din lume, sã-si formeze niște picióre monstruóse de mici cari sã nu mai corespunda usului lor, de cãt sã pórté papuci comodi, potruviti cu form'a naturala a acestei importante pãrti a corpului!

Cugete înse seriosu la funestele consecinție ce tãresce mod'a dupa sine; și fia asecurate cã, déca une-ori natur'a le dá picióre cari nu parú a respunde esigntelóru capriciului femininu, nici odata papucii strimti și tocurile 'nalte nu vor puté sã coréga acestu defectu.

Dr. I. S.

Literatura si arte.

„Amvonul“ redactatu de dl Iustin Popfiu, precum auzimu, va aparé ierasi redactatu și de asta-data de dsa. Aflãmu, cã brosur'a prima s'a și pusú sub tipariu, și va aparé ðilele viitóre. Dni preoti de siguru vor primi cu placere acésta însciintãre.

Pomân Grue Grozovanul. Sub titlu acestu a aparutu în editu'a și din tipografi'a eredei lui Closius în Sibiu o broșurica de o cõla, ca literatura poporala. Pretiul unui esemplaru e 8 cr. Poem'a e ilustrata pe pagin'a titulara.

Musicalie noue. La Taborszky și Parsch în Budapesta a aparutu: „Hét eredeti magyar dal“ de Szende Lajos. pretiul 1 fl.

Biserica si scõla.

Dieces'a Orãdii-mari dupa arondarea noua este împãrtita în 20 districte protopopesci, și anume în districtele de: Oradea-mare, Boros-Șebeș, Macou, Șimand, Șiria, Barcãu, Lunca, Beiașu, Holodu, Crisțu, Letã-mare. Vașadu, Supurul inferioru, Codru, Ardușadu, Eria, Madarasu, Careiul-mare, Someșu și Satu-mare. Estu modu s'a facutu abãzere dela împãrtirea vechia, în cãt din

protopopiatele vechi de Farnașu, Lunca și Popesci s'au formatu două, adeca a Barcăului și a Luncei, protopopialul de pâna acum al Galșei s'a împărțitu în două și a.ume în cel de Șimandu și cel de Șirî'a, apoi districtele vechi de Codru și Ardudu s'au dismembratu în trei, anume în districtele de Supurul inferioru, Madarasu și Codru. Celălalte districte au remasu ca pâna aci afara de un'a séu alt'a parochia, care luându-se dela unu districtu s'a încorporatu altuia, despre ce se vor puté informá cetitorii nostri din Schematismul ce se va pune sub tipariu în zilele aceste. În urmarea arondărei acesteia, prin care s'a ușoratu multu administrațiunea diecesana, s'au numitu patru protopopi noi, și anume pentru districtul Luncei dl protopopu pâna aci de Popesci Antoniu Bonyi, pentru districtul Barcăului dl protopopu pâna aci surugatu de Farnașu Antoniu Gitta, pentru districtul Șiriei, dl parocu de Șirî'a Vas. Zsiros, și în fine pentru districtul Codrului dl parocu al Homoródelor Georgiu Marchisú.

Dieces'a Aradului. La Cilu, precum aflămu din „Bis. și Școl'a“, s'a sântitu cu mare solenitate biserice'a de nou zidita. Actul s'a sevêrsitu prin optu preoti, în frunte cu parintele protopresbiteru tractualu Constantin Gurbanu, ca delegatu spre acést'a de către Pr. SSa parit ele episcopu diecesanu Ioan Mețianu. Cântările le-a executatu școlarii din Buteni sub conducerea învețatorului lor Geo.ge Popovicú, iêr dl protopresbiteru ținú o cuvântare ocașionala. Proprietarul Cilului Iosif Almásy a daruitu pentru edificarea acestei biserici 200 fl.

Catedr'a de limb'a româna la gimnasiul din Lugoșu. Comitatul Carașu în ședinț'a sa din urma, considerându că în archigimnasiul din Lugoșu majoritatea studentilor e româna, a decisu a sistemisá cu léfa de 700 fl. la acelu gimnasiu o catedră ordinaria de profesoru de limb'a româna, și și-a substernutu decisiunea în privinț'a acést'a la ministeriul de culte și instrucțiune publica.

Societati si institute.

Asociațiunea transilvana. Cetimu în „Observatoriu“: După adunarea generala dela Turda, comiteul Asociațiunii a ținutu pâna acuma cinci ședinție bine cercetate, din cari nici una nu a fost mai scurta ca de trei ore. Între afacerile curente, câteva afaceri de interesu comunu și nici decum ușore de regulatu, detera ocașione la discusiuni lungi. Așá de es. multiplele mesuri cari trebuie să se ia de pe acum relative la esposițiune, facu grija mare. Decisiunea adunării generale de a se ridicá odata, după 16 ani, monumentul lui Andreiu Muresianu, este în pericolu de a nu se puté executa la terminu, din lips'a unei sume corespunzătoare. Cei mai multi adeca sânt de opiniune, că cu 5—600 fl. nici să pronunčiámu cuvântul „monumentu“, la care sum'a minima ce s'ar cere, ar fi 2000 fl. Tacele dela membrii Asociațiunii intra cu atât mai anevoia, cu cât cererile nenumeraților tineri dela școlá și d'la profesiuni pentru ajutorie se înmulțescu pe fiecare anu. Pentru literatura nu se pôte face mai nimic. Scurtu, precum observaseramu și alta-data: se fia venitul cât este capitalul și nici în acelu casu nu s'ar coperi nici a deca parte din lipsele cerute neaparaú pentru înaintarea în cultura. Déca nu intra tacele dela membrii, comiteul pôte să ajunga pré ușoru în pe.plesitatea de a se întrebá: Pentru cine să se publice fôia „Transilvani'a“ dela 1 ianuarie înainte? Déca nu voimu să facemu noi nimic pentru cultur'a și literatur'a noastră, nu cumva străinii să ne aduca mur'a în gura? Vre-o 5—6 desparțeminte isi facu datori'a, celălalte pa.e că nici nu aru esistá. Publicându-se pro-

cesele verbale îndata în primii numeri ai „Transilvaniei“, se va cunoșce care cât a facutu.

Societatea „Români'a Juna“, care cu anul acést'a intrá într' al doile deceniu al esistenței sale, în ședinț'a sa din 27 nov. 1880 și-a alesu noul comitetu pentru anul administrativu 11 în modul urmatoru: st. fil. Basiliu Damianu președinte; stud. techn. Dumitru Bratianu vice-președinte; stud. techn. Emilian Popovici secret. al corespund. germ.; stud. jur. Dumitru S. Stefanu, secret. al coresp. române; stud. fil. Dionisiu Fagarasianu, cassieru; stud. fil. S. Halitía, controloru; st. jur. Mateiu Voilean, bibliotecariu; o comisia literara constatatore din: Dumitru Onciul cand. fil., Eusebiu Simionovici Venti stud. jur.; Ioan C. Pantú, stud. fil.; Ciril Vulcanu stud. jur.; Trodor Bota stud. med.; o comisia revedetore constatatore din Steriu N. Căurcu dr. med.; C. Radulescu stud. med.; Emiliu Codru-Dragusianu stud. med.

C e e n o u ?

Împeratul s'a superatu pe vienesi. Amu împarteșitu și noi, că industriasiu din Viena au luatú în nume de reu, că curtea a comandatu din Paris mobiliarele necesarie la însuratorea moștenitorului de tron Rudol. Vienesii lacomi de bani au inscenatu o adevêrata învizițiune în urmarea acesteia, și s'a constatau apoi, că numai puține obiecte, cari nu se puteau capetá la Viena, s'au comandatu dela Paris. Dar învizițiunea indiscreta produse și altu ceva. Și anume Maj. Sa însciințá municipalitatea, că curtea nu va luá parte la serat'a din teatrul de opera, ce s'a propusu a se arangá cu ocașionea nuntii, ci doreșce ca banii să se deie pentru saraci, la care suma din partea sa, cât și din a mirelui adauge câte 20.000 fl. Sensațiunea ce s'a produsu în Viena în urmarea acesteia nu se pôte descrie.

Vênátore în Transilvani'a. În muntii dela Gorgény în Transilvani'a se pãgatesce unu teritoriu de vênátore de ursi pentru moștenitorul de tron Rudol. Castelul de acolo se renovêza, în parcu se facu fântâni saritóre, și în lacu se așeza pesci și brôșce țestóse. Padurile se împartu în table vênátorești și se cladescu două pavilóne de vênatori.

Dieta. Camer'a deputatilor, în ședinț'a de luni, a primitu prin desbatere speciala legea de transportu pe calea ferata și pe apa, cu adausul, ca aceea să intre în vigore la 1 aprile viitoru. Apoi se desbatu pețițiunile, dintre cari înse numai aceea a orașului Agrî'a stêrnit discusiune mai viua; orașul Agrî'a adeca, nemulțamitu cu complanarea afacerii Seemann cu stêgul țerei, a cerutu investigațiune noua. Raportorul Vécsey raportá, că o investigațiune noua nu este necesaria: înse stâng'a estrema combatú prin Helfy, Csauády și Szederkényi, propunerea acést'a, și Komjáthy facu propunerea, ca actele să se depuna la birou. Tisza respunse, că nu este necesariu să se faca acést'a. Însedar. Desbaterea nu se încheiá, ci se continuá și în ședinț'a de marti. Din oposițiune mai vorbira Ugron. Orbán, Kende, Szilágyi, Hermann: din partid'a guvernamentalá Jókai, și în fine propunerea lui Komjáthy se respinse cu 177 voturi contra 96. În ședinț'a de mercuri s'a desbatutu proiectul de lege rel'ivu la contingentul de recruti pentru anul 1881. Thaly, în numele stângerii estreme, declará că aderinții unei armate independente unguresci nu potú votá acést'a lege, și mai ales cele întêmpate în timpul de curênd clatinara încrederea partidei în armat'a comuna. I respunse Baross, accentuându că acusele aduse contra armatei comune nu sânt de natur'a a întari armoni'a ce ar trebui să esiste. Orbán asemene nu votá proiectul de lege, care înse s'a votatu de către majoritate. Ministrul Sza-

păry respunse la interpelațiunea lui Madarász în privința colonistilor din Novosela, dicându că a datu îndrumare direcțiunii bunurilor erariale spre a se îngriji de ei. Ugron interpelă în caus'a concesiunei date secuilor d'a ferbe rachiu cu caldare mica. În ședința de joi s'a desbatutu proiectul de lege relativu la organizaarea curții de compturi, despre administrațiunea acesteia și despre controlarea datorilor de statu. La desbaterea speciala Mocsáry combatu, ca președintele curții de compturi să aiba rangul de ministru și plata așa mare; și nu recunoscă necesitatea postului de vice-președinte, căci ori care consiliaru pôte implini funcțiunea acésta. Prileszky respunse că proiectul voiesce să faca independentu postul de președinte, de aceea e numitu pe viétia; încât pentru postul de vice-președinte, care până acuma s'a suplinitu prin unu consiliaru, e necesariu ca în absința președintelui cineva să fía respunșetoru, deci numai titlul se va schimbá. Dar cas'a votá proiectul așa precum se presintă. În fine se decise, ca să nu se țina ședința meritoria până la 10 ianuarie. — *Cas'a magnatilor* asemenea ținú ședința în ziua acésta, în care se decise ca încă să se țina o ședința și apoi să fía ferii până în 10 jan.

Atentatu în contra dlui Ion Bratianu. Din Bucuresci ne veni o scire, pe care toti românii vor ceti-o cu indignațiune. La 14 decembre dl Ion Bratianu, dupa terminarea cuvântării sale eșindu din camera, a fost atacatu de unu individuu numitu Petraru, carele voi să-i infiga cuțitul. Dl Bratianu înse îl apucá de brațiu, și astfel cuțitul trecându prin paletot, petrunse numai până la peptu; urmă apoi o lupta de câteva secunde cu atentatoru și dl Bratianu fu ranitu ușoru la capu și la brațiu. Într'aceste deputatul Goga alergá acolo și lovi cu bastonul seu în capu pe atentatoru, încât acela scapá cuțitul din mâna. Mai multi deputati și ușierii sositi întru ajutoru arestara pe atentatoru. Cuțitul are unu taișu de 20 centimetri lungu. Ran'a dlui Bratianu nu e periculósa; totusi medicii i recomandara a nu eși câteva zile din odaia. În ziua urmátore senatul și camer'a își esprimara indignațiunea lor asupra atentatului și alesera o comisiune care să felicite pe dl Bratianu la scaparea sa. Autoritatea a facutu mai multe arestări, căci atentatoru a marturisitu, că el a îndeplinitu mandatul unei conjurațiuni secrete, care — dupa cum luasemu și noi notiția — a scrisu mai de multu o epistola anonima dlui Bratianu, amenințându-l cu mórtea. Dupa miédiași la 4 óre s'a facutu o imposanta demonstrațiune, mergendu mai multe mii de cetățeni la domiciliul dlui Bratianu, carele aparú în ferésta și mulțami poporului care îl aclamá cu entusiasmu. Petraru este impieगतु al ministeriului de finanțe.

Agenti secui în Români'a. În ședința din urma a comitetului Societății secuiesci din Budapesta, Ladislau Horváth a facutu propunerea, ca Societatea să aléga agenti séu barbati de încredere în tóte orașele mai mari ale României, cari la autoritățile și consulaturile austro-unguresci de acolo să apere interesele ungurilor cari locuiescu pe acolo și tododata să câștigue legaturi comerciale; pentru organizaarea acestor agenture el a recomandat pe Ludovic Binder.

Din Blásiu ni se scrie, că viétia sociala acolo e foarte monotóna; dar se spera, că acésta monotonia se va întrerumpe acusi, căci tinerimea studiósa dela gimnasiu a obținutu concesiunea de a puté ține o ședința literaria publica. Corespundintele nostru își exprima dorința, ca și junimea clericala să póta ține atare ședința, care i-ar aduce multe folóse morale.

Cafea verde. Ministeriul de interne a emis unu cerculariu către autorități, tragându atențiunea acestora asupra cafei verdi, care în Ungari'a e foarte cautata.

Înse cafea verde nu se face, ci în străinătate, mai ales în Hamburg, Frankfurt și Brema negustorii o coloréza astfel ca să aiba trecere mai mare, de multe ori ei întrebuintéza spre acestu scopu colorii veninóse și astfel acésta cafea devine periculósa.

Scalâmbatorii limbei. Diuariul „Press'a” din Bucuresci recunósce énsasi, că a esageratu, afirmându, că *generatiunea* de adi trecuta dela noi în Români'a nu s'a însemnatu decât prin scalâmbarea limbei române, căci în nrl seu de joi'a trecuta dice, că a lovit în pendantismul *unora* din transilvanii generațiunii actuale. E bine, în asta privința are dreptate. Dar același diuarium, care dascalesce cu unu aeru atât de autoritaru pe scalâmbatorii limbei, în nrl seu din duminec'a trecuta, voindu să laude pe o dama mórta în curénd, dice că aceea a fost o „femeia *eschisa*”.

Ratiociniu despre banii încursi la concertul împreunatu cu produțiune teatrala și dantiu, arangiatu de către studintii dela gimn. sup. gr. cat. de Beiușu la 8 aug. a. c. în favórea unui fondu pentru ajutorarea studintilor gimnastisti miseri în casu de morbu. 1) Sér'a la cassa a intratu 124 fl. 2) Dela fl. Sa dl episcopu Mihail Pavelu 5 fl.; fl. Sa dl episcopu Ioan Meșianu 5 fl.; Rvd. prepositu Ioan Corhanu 2 fl., Rvd. dl canonicu Paul Vela 2 fl., Silviu Rezeiu secretariu 1 fl., A. Antalu protopopu 2 fl., Ignatiu Papp secretariu 2 fl., Moise Bocșanu preotu în Curticéu 2 fl., Cristian Ioanu protopopu în Poceiu 2 fl., Ladislau Papp-Szilágyi conc. minist. în Budapesta 1 fl., Teodor Papp not. în Comlașu 2 fl., Stefan Ciorogariu adj. not. 1 fl., Vasiliu Corbu preotu în Bradetu 1 fl.; Andreiu Kálmán ingin. în Draganesti 2 fl., Alesandru Bartsch aurariu în Oradea-mare 1 fl., Vasiliu Terebentiu preotu în Cocúba 1 fl., Acentie Gaita jude admin. în Fațetu și ved. Ecaterina Rezei nasc. Olteanu 5 fl., Timoteiu Miclea adv. în Cacova 2 fl., cinci calcăunari din Oradea-mare 1 fl. 3) Dl Gregoriu Mladinu teologu abs. a colectatu dela urmatorii: din comun'a-i natala, dl Nic. Petrila parocu 1 fl., Ioan Mladinu not. com. 2 fl., Gregoriu Mladinu teologu abs. 1 fl., Ioan Mladinu junior comerciantu 1 fl., Mitru Tolanu jude com. 40 cr., Ioane Motiu percep. com. 20 cr., Georgiu Muresianu economu 20 cr., Ioan Oprea 20 cr., Mihaiu Voluntiru 50 cr. Din comuna Curticéu: dl Moise Mladinu parocu 1 fl., Demetriu Tamașdanu 2 fl., Georgiu Radneanu 1 fl., Teodoru Negru econ. 1 fl. Din comun'a Totvaradia: Iosif Belesiu protopresbiteru 1 fl., Georgiu Damnu not. cerc. 1 fl., dșór'a Elena Damnu 1 fl., Nicolau Avramu invet. 50 cr. Din comun'a Soborsin: dn'a Elena Caba 50 cr., Ioan Popovicu 50 cr., dn'a Sofia Popovicu 50 cr., Panteleimon Teodorovicu 50 cr., Ioan Popescu not. com. în Nadabu 5 fl., V. Dragosfu, Valea-mare 60 cr., Vasiliu Sere inv. în Halalisiu 50 cr., Iosif Popa din Troasiu 50 cr., Elisa Olariu, Capelnasiu 20 cr., Vincențiu Popescu Sorosag 40 cr., Ioan Dobosiu inv. în Nadabu 1 fl. Sum'a totala colectata de dl Gr. Mladinu 25 fl. 20 cr. 4) Au suprasolvitu sp. dl Iosif Romanu dir. dominalu 3 fl., cl. dl Ioan Buteanu prof. gimn. 3 fl., Mihail Dițiu 1 fl., I. Waltner comisariu în Nyiregyháza 3 fl., Gavril Cosma 1 fl., dn'a L. Károly 1 fl., Alesandru Beliczai jude admin. 1 fl., on. dl Teodor Ceontea prof. preparandialu 1 fl., Ales. Sabau teol. abs. 2 fl. Acestor marinișosi contributori subscrisii din partea comitetului arangiatoriu li votéza mulțamita publica. Din loteria a intratu 30 fl. Sum'a totala încursa 205 fl. 20 cr. La olalta 235 fl. 20 cr., din care suma estragendu spesele 99 fl. 20 cr., remâne venitu curatu 136 fl. Beiușu 13 decembre 1880. *Iuliu Pappfalvai* prof. gimn., *Teodor Bulcu* not. com. arang.

Necrologu. *George Fagarasianu*, judecatoru la tribunalul din Satu-mare, a încetatu din viétia la 1 de-

cembre; il plânge Aloisia Fagarasiănu nasc. Ţepeşu, ca soăia, cu fiii Ovidu și Elvira; Georgiu Fagarasiănu ca parinte; Ioan, Adolf, Iuliana, și Iosefina Fagarasiănu, ca frați și sorori; Catinca Ţepeşu ca sócra; Ioan Romanu cu soăia; Ioan Filipu cu soăia; Alesandru, Augustu și Aurelia Ţepeşu ca cumnati și cumnate și numerosi consăngeni.

Rubric'a permanenta. La Neutra se petrecu lucruri minunate. Servitorul dela poșta, Gyenes, a defraudatu unu pachetu în prețiu de 3000 fl., care înse s'a gasitu la el. Totu acolo s'a suspendatu în septemăn'a trecuta cassariul cassei oraşenesci; asemenea s'a suspendatu esecutorul de dare și unu pretoru. — *Advocatul dr. L. Granater* din Budapesta s'a impuşcatu în Strigoni; el a fost curatorul de massa al bancei populare cađute, și a fost invitatu de cătra judecatoriă s'e dea sócota.

Sciri scurte. *Din scrierile lui Kossuth* partea a două va aparé đilele aceste; acésta va conține evenimentele dela pacea de Villafranca până la septembrie 1860. — *In Zagrabi'a* în nóptea de sâmbeta spre duminica ierasi s'a simțitu unu cutremuru de paměntu. — *Deputatul Fabricius* a pațitu o mare nenorocire, căci studiăndu în bibliotec'a universității din Budapesta, a deschisu o ușa și în întunericu neveděndu nimica a cađutu din etagiul primu în pivniția, el fu transportatu la clinica și se afla în pericolu de viétia. — *Unu curcubeu frumosu* s'a vedutu sâmbeta în Budapesta, înse numai câteva minute, căci apoi a disparutu. — *Investigatiunea în afacerea Bartha* s'a suspendatu, căci în comisiune s'a ivitu unu conflictu; militarii au cerutu, ca investigatiunea comisiunii civile s'e fia publica, ceea ce s'a și admisu; înse militarii n'au permisu ca și investigatiunea comisiunii militare s'e fia publica. — *La Orosháza*, în Ungaria, đilele trecute a muritu președintele comunității israelite, și fiindu că nici unu rabinu n'a vinitu s'e-l îngrópe, preotul ev. a ținutu o predicatiune. — *Tragerea loteriei în 15 decembre*: Praga 49, 35, 68, 4, 81; Lemberga 25, 85, 62, 63, 74; Sibiiu 6, 44, 27, 13, 45.

Sciri din Romăni'a. *Cartea verde a Romăniei* s'a împarțitu joi'a trecuta corpurilor legiuitoare; ea conține 242 pagine și cuprinde actele diplomatice relative la luarea titlului de „Alteția Regala“, la revisuirea articolului 7 din Constituțiune, și la ficsarea hotarelor între Romăni'a și Bulgari'a. — *Cei trei-spre-diece elevi dobrogeni* au sositu vinerea trecuta la Iasi; între ei se afla unu turcu și doi tatari, toti sciu ceti și scrie bine romănesce. — *Damele din Focsiani* organizéza o serata musicala, al cărei produsu va fi alaturatu la capitalul deja existentu pentru înfiintăriea unei școli de meserii de fete sarace. — *Monet'a de argintu romana* în bucăti de 5 lei, batuta în monetari'a statului, s'a pusu în circulațiune la 9 dec.; monet'a presinta pe aversu eligi'a Domnitorului, ier pe reversu armele țerei. — *Numiri diplomatice* s'au facutu trei de curěnd, dl dr. A. A. Beldimanu, cancelaru la consulatul din Sofia, s'a numitu ăntăiu secretaru la legațiunea din Viena; dl A. Lensiu, secretaru III la legațiunea din Viena, s'a numitu secretaru II la aceeași legațiune; ier dl V. Spiro Paul, vice-consulu în Budapesta, fu transpusu la Sofia. — *Domnitorul* cu ocasiunea aniversării luării Plevnei a primitu depeșe de felicitare dela imperatul Russei, dela marele duce Nicolae și dela principele Bulgariei, carele i esprimă recunoscința locuitorilor din Plevna. — *Tintuirea drapelului*, cari se împarțira la serbarea aniversării Plevnei, se facu în diu'a precedentă la palatu cu solenitate mare; primele ținte ale fia-cărui drapelu a fost batute de Domnul și de cătra Dómni'a. — *Episcopu* pentru eparchi'a Râmnicul-Nou Severin s'a alesu arhierul Bobulescu. — *Di CA. Radu*, de origine din Transilvani'a, care are unu institutu în

Galati, a dispusu a primi în institutul seu dela 1 sept. viitoru doi tineri musulmani, pe cari i va alege ministeriul. — *Asachi* este numele unei societăți sciintifice-literare ce s'a înfiintatu în orașul Pétr'a.

Cronic'a lunei.

Soci'a lui Thiers a muritu la Paris în duminée'a trecuta. Ea a fost de cinci-spre-dece ani când s'a maritatu dupa Thiers, carele deja atunce eră un istoricu renumitu. Ea a adusu la cas'a lui avere frumósa, și eră suprem'a ei desfettare d'a puté oferi barbatului ei comoditățile materiale. Dens'a eră fórtre retrasa, ma eră vestita ca sgărcita; de aceea a și lasatu avere considerabila, care va fi a surorii sale, afara de palatul și colecțiunile, cari vor fi ale Parisului. În morměntarea fu démna de soăia unui barbatu atât de mare.

S'e ne despartim! Acesta e titlu unei comedii nóue de Victorien Sardou și Emil Narjac, care s'a represintatu în septemăn'a trecuta la Paris și a facutu efectu mare, căci e plina de spiritu și are de subiectu un'a din cestiunea cari agita societatea francesă, adeca divortiul. Pies'a are și părți slabe, înse e atât de bine scrisa, încât auditorul fermecatu nu póte decăt s'e aplauze.

Regin'a Spaniei, precum se scrie din Madrid, se afla în stare binecuvěntata. Nascerea următore se calculéza pe lun'a lui august anul viitoru. Regin'a Maria Christina s'a cununatu cu regele Alfonso la 29 novembre 1879; la 12 septembrie an. c. ea a nascutu o princessa.

Catacombe nóue s'au descoperitu đilele trecute la Roma. Abatele de Louet a petrunsu pentru primăora în ele în apropierea portii San Pancrazio, și a gasitu cinci-spre-dece capele, cari în cea mai mare parte s'unt decorate cu frescouri. În ele s'au gasitu și numeroșe morminte, și archeologii se potu așteptá la descoperiri interesante din timpul secolilor primi ai creștinismului.

O femeia cu barba a muritu în New-York. Acésta femeia eră nascuta la Pembroke, în 1824, și se numia Rebeca Westgate. Pána la elatea de 44 ani avea numai pușin peru; a două đi — dupa ce impliní acesti 44 ani — se pomeni diminéti'a cu o barba fórtre mare, désa; în đilele următore ea crescea din ce în ce, până când ajunse la o lungime de 1/2 metru. În sedar nenorocit'a femeia întrebuintiá tóte unsoarele, pomadele, pentru a se debarasá de acestu ornamentu al barbatilor; ea nu putu de cât a trai cu acésta barba, care crescea mereu, în cât la mórte-i totu pepitul, până aprópe de glesnele piciórelor, eră acoperitu.

Fómetea în Armenia. În orașul Wan, din causa gerului care a nimicitu cu deseversire bucatele acestui anu, 10,000 de locuitori s'unt fãra pãne. Orașele Chowedan, Fiana și Culpa s'unt lipsite de pãne. Unu spectacolu înspaiměntatoru represinta stradele acestor orașe, prin cari se plimbu niște scheleti de ómeni, picându de slabiciune pe pietele publice, și dându sufletul în faci'a ómenilor, cari s'au obișnuitu deja la acestu spectacolu și trecu fãra a bagá de sěma pe cei în agoniã.

Sciri straine. *La Paris* a aparutu unu diuaru nou intitulatu: „Napoleon“, care e organu al principelui Jeronim Napoleon, și dorește revisiunea constituțiunii. — *Stabilimentele financiare din Paris* au refusat d'a luá parte la emisiunea noului imprumutu grecu, și astfel dispozițiunile resboinice ale Greciei se vor mãi moderá. — *Camer'a olandesa* a votatu unu creditu de 6000 fl. pentru stabilirea de consulat olandese în Romăni'a. — *In casu de resboiu cu Greci'a*, Muclar pașa va comandá trupele turcesci; camer'a Greciei a ficsatu cifr'a armatei la 60,000 ómeni, care cifra va fi marita

pâna la 81,000 cu rezervele. — *Demonstratiunea navală* a costat, după calculul unui englez, sumă rotundă de trei milioane și jumătate fl. Cine le va plăti? — *Guvernul serbu* va propune în scurpina unu proiectu de lege pentru emanciparea jidanilor. — *Guvernul francesu* va vinde câteva din juvaerele coronei francesce, cari n'au valoare istorică, și va împărți prețurile lor, cinci milioane franci, între muzee. — *Guvernul grecescu*, la recomandarea puterilor străine, va începe negociațiunile noută cu Turcia. — *Poporatiunea Berlinului*, după datele cele mai noută, se urca la 1.118,630, de cinci ani s'a sporit cu o sută cinci-deci de mii. — *Principele Bismarck* crede, că Europa nu trebuie să ia în timpul iernei acesteia nici o mesura în privința cestiunii grecesci, dar deca în aprilie său maiu viitoru p'ort'a ar refușă de a se conformă dorințelor Europei, Germani'a ar favorisă adoptarea unei mesuri de constringere.

Logogriфу.

de Georgina F. Popa.

Beg, re, ho, jar, borg, guri, dru, na, mis, ca, luc, deh, di, on, le, li, pier, da, du, san, ti, la, tha, bab, a, dam, i, an, vi, un, a, le, sa, i, de, a, la.

Aceste 37 silabe dau 13 cuvinte, ale căror litere inițiale cetite de sus în jos dau numele unui aperatoru energicu al românismului sub timpul feudalismului; ier literile finale cetite de jos în sus, dau numele unui bar-

batu ilustru moldovanu, pe timpul renascerei literaturii române.

Însemnatarea cuvintelor :

1) Unu epitetu folositu în Angli'a la seculu frumosu; 2) unu poporu africanu; 3) unu astrono-nu elvețianu; 4) una insula în marea mediterană; 5) una insula în Archipelagul grecescu; 6) unu nume de dama; 7) unu nume barbatescu; 8) unu poporu al Europei; 9) unu cercu în Finlandia; 10) unu orașu în Spani'a; 11) unu teritoriu în Statele-Unite; 12) unu generalu francesu din seculu al XVII-lea; 13) unu pașă care a depradatu în mai multe rënduri Ardealul.

Terminul de deslegare e 9 ianuarie. Ca totdeauna, și de asta-data se va sorti o carte între deslegatori.

Deslegarea logogrifului din nr. 86 :

Valentinianu, Agamemnon, Seneca, Idumei, Lares, Ilie, Ur, Antoniu, Lațium, Emilianu, Sabii, Ascame, Nestor, David, Renan, Iliria.

Literele inițiale dau numele : „Vasiliu Alesandri“; ier cele finale, cetite de jos în sus, dau numele : „Andrei Muresanu“.

Bine l'au deslegatu dămnele și domnișorele : Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Anastasia Borca, Georgina și Matilda Popa, Mariți Lupanu, Elena Socanu, Aurelia și Leontina Colceriu Corabianu, Iosefina Popescu, Zoe Dimbu, Minodora Micșunescu, Amalia Ardeleanu, Eufrosina Popescu, Iulia Moldovanu, Maria Popoviciu, Anastasia Popu, și dnii Ioan Strimbeiu și Sever Barbu.

Premiul l'a câștigatu dșor'a Anastasia Popu.

Deschidemu prenumeratiune

la al șapte-spre-decele cursu anualu al „Familiei“, care va începe la 1 ianuarie 1881.

O fôia atât de vechia și atât de cunoscută nu mai are necesitate de programă lungă. Organu socialu ilustratu, și în a două linia beletristică, „Familia“ va tinde și în viitoru a-si îndeplini după putința chiamarea. Rugăm dar pe toti aceia, cari apretuiescu nisuintele noută, și cari vor a susține și mai departe „Familia“, actualminte singur'a fôia ilustrată română, să binevoiescă a se abonă de timpuriu.

Condițiunile de prenumeratiune rămănu totu cele de pân'acuma, și anume : pe unu anu 10 fl., pe jumătate de anu 5 fl., pe unu patraru de anu 2 fl. 70 cr. (și nu 2 fl. 50 cr. cât ne tramitu unii;) iera pentru Români'a pe unu anu 2 galbeni, pe jumătate de anu 1 galbenu.

Cu asta ocașiune oferim pentru abonantii „Familiei“ următoarele favoruri estraordinare : Din scrierile redactorului acestei foi potu să-si comande cu prețuri fôte reduse aceste :

„Ranele Națiunii“ romanu în 3 tomuri, în locu de 3 fl. — 90 cr.

„Selavul Amurului“ romanu în 3 tomuri, în locu de 3 fl. — 1 fl.

„Novele“, trei tomuri, tomul primu și al doile, în locu de cu câte 1 fl. — cu câte 40 cr.; tomul al treile, în locu de 1 fl. — 25 cr.

„Poesii“, în locu de 1 fl. — 50 cr.

„Mirésă pentru mirésă“, comedie în 3 acte, în locu de 1 fl. — 20 cr.

Asemene se ofere :

„De unde nu este rentorcere“, romanu de Adrian Gabrielly, tradusu de Titu Budu, în locu de 1 fl. — 20 cr.

Dintre tablouri, mai avemu portretul dlui Ion Brătianu, carele se pôte capetă în locu de 1 fl. — cu 20 cr.

Colectantii cari aduna 5 abonantii, capeta unu esemplaru, al șesele, gratuitu.

*

„Siedietorea“, fôia ilustrată pentru poporu român, va eși și în anul viitoru de două ori pe luna.

Prețul de prenumeratiune este pe unu anu 2 fl., pe jumătate de anu 1 fl., pe unu patraru de anu 50 cr.

Carturarii poporului sânt rugati a respândi fôia acesta între poporu, adunându-i abonantii.

Colectantii vor capetă după 5 abonantii, unu esemplaru, al șesele, în semnu de mulțamita.

Pentru poporu se mai afla de vëndare în editur'a „Siedietorei“ :

„Goronul lui Horia“, legenda de Iosif Vulcanu, edițiunea a cincea, prețul unui esemplaru e 5 cr., dar mai puține decât 10 esemplare nu se espedeza pe poșta.

„Orfan'a Crișului“, tradițiune de Iosif Vulcanu, edițiunea a două, prețul unui esemplaru e 5 cr., dar mai puține decât 10 esemplare nu se tramitu pe poșta.

Oradea-mare 6/18 decembre 1880.

Redacțiunea „Familiei“ și a „Siedietorei“.

Proprietaru, redactoru respundiatoru și editoru : IOSIF VULCANU.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. 1880. Strad'a principala nr. 274.